

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Факультет філології та журналістики

Кафедра англійської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ “ ___ ” _____ 2009 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичний курс англійської мови: граматики

для студентів IV курсу

напряму підготовки **0101 Педагогічна освіта**

спеціальностей

**6.010100 “Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література
(англійська, німецька)”;**

**6.010100 “Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та
література. Мова та література (англійська)”;**

**6.010100 “Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література
(англійська, російська).”**

Розробники: канд. філол. наук, доц. Алефіренко Л.Б., викладач Білоус І.М.

Полтава – 2009

УДК 811.111:81'36 (073)

ББК 81.432.1 – 2 р 30

Теоретичний курс англійської мови: граматики. Програма навчальної дисципліни. – Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, 2009. – 12 с.

Розробники: викладачі кафедри англійської філології канд. філол. наук, доц. Алефіренко Л.Б., викладач Білоус І.М.

Рецензенти:

Воскобойник В.І. – канд. філол. наук, доц., зав. каф. іноз. мов ПУСКУ;

Іщенко В.Л. – канд. філол. наук, зав. каф. ділової іноземної мови ПУСКУ.

Затверджено вченою радою Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Протокол № 3 від “29” жовтня 2009 р.

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс: II Підготовка бакалаврів	Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 1,5	Шифр та назва напрямів: 6.010100 “Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська, німецька)”; 6.010100 “Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література”; 6.010100 “Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська, російська)”.	Обов’язкова Рік підготовки: 4 Семестр: 7, 8
Кількість модулів: 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції: 16 год.
Загальна кількість годин: 54		Практичні: 12 год.
Тижневих годин: 2		Самостійна робота: 13 год.
		Індивідуальна робота: 13 год. Вид контролю: залік (Ін-4); диференційований залік (У-4).

МЕТА

Метою курсу є узагальнити, поглибити та систематизувати знання студентів про морфологічну та синтаксичну будову сучасної англійської мови та забезпечити їх підготовку до самостійної педагогічної та наукової діяльності.

Курс “Теоретична граматики сучасної англійської мови” складається з двох частин – морфології та синтаксису. Вивчення курсу сприяє формуванню аналітичних навичок та вмінь самостійно аналізувати мовні явища на морфемному, морфологічному та синтаксичному рівнях, встановлювати системність категоріальних відношень у структурі мови. Курс є однією з дисциплін теоретико-лінгвістичного циклу, які формують професійну особистість учителя-філолога. Він побудований на основі вимог сучасної науки про мову з урахуванням наукових досягнень як вітчизняного, так і зарубіжного мовознавства.

У **завдання** курсу входить:

1. озброїти студентів теоретичними та практичними знаннями з навчальної дисципліни;
2. розвивати критичне мислення студентів та розуміння тих лінгвістичних процесів, які відбуваються в граматиці сучасної англійської мови;
3. розвивати навички самостійного аналізу мовного матеріалу;
4. розширити лінгвістичний кругозір студентів та підвищити їх професійний рівень;
5. розвивати навички практичного застосування отриманих теоретичних знань для адекватного перекладу англомовних текстів та іншомовного спілкування;
6. удосконалити та поглибити лінгвістичну, комунікативну та навчально-пізнавальну компетенцію студентів.

Предметом вивчення дисципліни є граматична будова англійської мови в діахронічному та синхронічному аспектах та пов’язані з нею основні поняття, категорії, терміни і концепції.

Весь матеріал курсу послідовно представлений у *лекційному* циклі, який синтезує інформацію різних підручників та досліджень. Лекції проводяться в інтерактивному режимі із залученням студентів до спільного наукового пошуку та дискусії.

Практичні заняття присвячені розгляду теоретичних питань, винесених на обговорення, перевірки та виконання вправ, презентаціям й обговоренням підготовлених студентами доповідей та рефератів.

Самостійна робота спрямована на поглиблення знань із курсу.

Індивідуальна робота передбачає індивідуальну роботу студентів у позааудиторний час, зокрема підготовку інформації про вживання артикля в англійській мові з іменниками абстрактної семантики та власними іменами, про особливості субстантивованих прикметників та категорію роду в англійській та українській мовах, синтаксичні функції неособових форм дієслова та особливості вживання модальних дієслів у сучасній англійській мові.

Консультації можуть бути груповими та індивідуальними залежно від потреб студентів.

Оцінювання здійснюється за такою системою:

“0” балів – теоретичні питання не опрацьовані, практичні завдання не виконано;

“1” бал – виконання завдання лише розпочато;

“2” бали – незадовільне виконання завдань;

“3” бали – виконання завдань з суттєвими помилками; суттєві неточності в усній відповіді на теоретичне питання; суттєві помилки в самостійно виконаних вправах; низький рівень аналітичності; 4-5 помилок у контрольних роботах;

“5” балів – повне й правильне виконання завдань, вичерпна усна відповідь на теоретичне питання, яка засвідчує розуміння студентами обговорюваної проблеми; повне письмове виконання вправ; аналітичний підхід до мовних процесів, а також повна та правильна відповідь на питання контрольних робіт.

Студенти повинні уміти:

- визначати граматичні категорії частин мови та їх синтаксичні функції;
- аналізувати морфологічну структуру частин мови;
- розпізнавати різні типи речень;
- визначати головні та другорядні члени речення;
- аналізувати вживання артикля з іменниками;
- коментувати синтаксичні функції неособових форм дієслова;
- розпізнавати аналітичні форми умовного способу;
- аналізувати модальні дієслова і їх вживання у різних контекстах.

Студенти також повинні володіти такою науковою термінологією, як: *морфемна будова слова, граматична категорія, парадигма, складнопідрядне, складнопідрядне речення, предикативність, субстантивація, препозиція, постпозиція, синтаксична валентність.*

При опрацюванні теоретичного матеріалу необхідно звернути увагу на дефініції ключових термінів, за допомогою яких описуються основні поняття дисципліни, та на зміст концепцій, які витлумачують ті чи інші мовні явища.

Під час вивчення першого модуля слід акцентувати увагу на критерії виділення частин мови та їх граматичні категорії, морфологічну структуру іменників та прикметників, принципи їх класифікації, синтаксичні функції та субстантивацію прикметників.

Під час вивчення другого модуля слід акцентувати увагу на розмежування особових і неособових форм дієслів, особливості утворення умовного способу і пасивного стану в англійській мові.

Під час вивчення третього модуля слід акцентувати увагу на структурний та комунікативний принципи класифікації речень в англійській мові, характерні особливості складносурядних і складносурядних речень; головні та другорядні члени речення і шляхи їх вираження; узгодження підмета та присудка в реченні; структурний принцип класифікації присудка.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ 3 КУРСУ

	Кількість годин відведених на:				
	Лекції: 16	Семинарські та практичні заняття: 12	Лабораторні заняття	Самостійну роботу: 13	Індивідуальну роботу: 13
Змістовий модуль 1. MORPHOLOGY <i>The classification of parts of speech. The notional parts of speech: the noun, the adjective.</i>					
Тема 1. "Principles of classification of parts of speech in English. The noun"	2	2	–	1	1
Тема 2. "The article"	2	2	–	2	2
Тема 3. "The adjective"	2	2	–	2	2
Змістовий модуль 2. MORPHOLOGY <i>The peculiarities of the English verbs and pronouns.</i>					
Тема 1. "The verb "	2	2	–	2	2
Тема 2. "The verbals"	4		–	2	2
Змістовий модуль 3. SYNTAX <i>Sentence as the subject-matter of syntax.</i>					
Тема 1. "Communicative and structural types of sentences."	2	2	–	2	2
Тема 2. "Parts of the sentence "	2	2	–	2	2

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	К-ть годин
1.	Модуль 1. MORPHOLOGY The problem of classification of parts of speech. The noun. In the mysterious world of the English article. The Adjective.	4
2.	Модуль 2. MORPHOLOGY The verb. The non-finite forms of the verb: the infinitive, the gerund, the participles.	4
3.	Модуль 3. SYNTAX Communicative types of sentences. Structural types of sentences. The composite sentence. Parts of the sentence.	4

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Зміст завдання	К-ть годин
1.	<p>Письмове виконання вправ</p> <p>Модуль 1.</p> <p><u>The Noun:</u> зб. впр. Черноватий Л.М., Карабан В.І. (Ех. 22, 23, 25,29,31. р. 79-82), Качалова К.Н., Израилевич Е.Е. (§ 34-41., р. 485).</p> <p><u>The Article:</u> Верба Л.Г., Верба Г.Л. (Ех. 269., р. 322) Каушанская В.Л. (Ех. 8., р. 14, Ех. 12, Р. 19, Ех. 24,26,28. р. 24-25).</p> <p><u>The Adjective:</u> зб. впр. Черноватий Л.М., Карабан В.І. (Ех. 96, 99, 108, 109, 110., р. 110-115).</p>	4
2	<p>Модуль 2.</p> <p><u>The Verb:</u> Каушанская В.Л. (Ех. 1-3, р. 42, Ех. 35 (С)., р. 69, Ех. 1., р. 71), Черноватий Л.М., Карабан В.І. (Ех. 68., р. 66), Каушанская В.Л. (Ех. 1, 2, 10, 13., р. 126-148), Верба Л.Г., Верба Г.Л. (Ех. 341., р. 311).</p>	4
3.	<p>Модуль 3.</p> <p><u>The Sentence:</u> Каушанская В.Л. (Ех. 1-3, р. 172, Ех. 1-3, р. 194-195, Ех. 14, р. 206; Ех. 4, 7, 9, 10, 22., р. 172-182).</p>	5

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тематика завдань	К-ть годин
1.	<p><i>Написання рефератів та підготовка презентацій</i></p> <p><u>Модуль 1.</u> The use of article with abstract and material nouns. The use of article with proper nouns. Singularia and pluralia tantum in English. Substantivized adjectives in English and their peculiarities. The grammatical category of gender in English and Ukrainian.</p>	4
2.	<p><u>Модуль 2.</u> The infinitive and its syntactic functions. The gerund and its syntactic functions. The participle and its syntactic functions. Modal verbs in English. Their general characteristic.</p>	4
3.	<p><u>Модуль 3.</u> Word-order in English. The preposition and its role in the structure of the sentence. Types of attributive clauses in English and their peculiarities. Types of objects in English. The comparative analysis of impersonal sentences in English and Ukrainian.</p>	5

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СУДЕНТАМ

Поточний контроль			Індивідуальне завдання	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1.	Змістовий модуль 2.	Змістовий модуль 3.	20	40	100
10	15	15			

Шкала оцінювання:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в ПДПУ	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (добре)
C	75-81	4 (добре з мінусом)
D	67-74	3 (задовільно)
E	60-66	3 (задовільно з мінусом)
F	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання

Література

а) основна

1. Александрова О.В. Современный английский язык: Морфология и синтаксис. – : Выс. школа, 1998.
2. Blokh M.Y. A course in theoretical English grammar. – М.: Высшая школа, 1983.
3. Иванова И.П. Теоретическая грамматика современного английского языка. – М: Выс. школа, 1981.
4. Карабан В.І., Черноватий Л.М. Практична граматики англійської мови. – Вінниця: Нова книга. – 2005. – 275 с.
5. Каушанская Л.В. Грамматика английского языка. Морфология. Синтаксис. – М., 2000.
6. Kobrina N.A. English grammar. Morphology. Syntax. – М.: Просвещение, 1986.
7. Смирницкий А.И. Морфология английского языка. – М: Просвещение, 1959.

б) додаткова

1. Gordon E.M., Krylova I.P. A grammar of present-day English. – М., 1980.
2. Illysh B.A. The structure of modern English. – Л.: Просвещение, 1971.
3. Morokhovskaya E.J. Fundamentals of theoretical English grammar. – К.: Вища школа, 1984.
4. Бархударов Л.С. Очерки по морфологии современного английского языка. – М: Просвещение, 1975.
5. Бархударов Л.С. Структура простого предложения современного английского языка. – М.: Наука, 1975.
6. Блох М.Я. Вопросы изучения грамматического строя языка. – М: Просвещение, 1976.
7. Воронцова Г.Н. Очерки по грамматике английского языка. – М: Просвещение, 1960.

8. Жигadlo В.Н. Современный английский язык. – М: Просвещение, 1966.
9. Кошeвая И.Г. Грамматический строй современного английского языка. – М.: Наука, 1978.

